

Klima- og Miljødepartementet
v/Rovviltnemnda i region 6
v/ Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

16. november 2017

KLAGE – GAUPEKVOTE – JAKTA 2018

Vi viser til rovviltnemnda sitt vedtak i sak 40/17 den 26.10.2017.

Naturvernforbundet klager på vedtaket. Vi ber om at kvota blir endra, slik vi gjer greie for nedanfor.

Kor stor er gaupebestanden i region 6 ?

I ein bestand med 100 gauper, kor mange familiegrupper vil ein då kunne få i eit godt år for gaupa og i eit dårleg år? Denne variasjonen kan vere viktig for lettare å vurdere kva slags bestand ein har når ein får vite kor mange familiegrupper det kan vere tale om.

I NINA-rapportane blir det oppgitt eit intervall for bestanden på grunnlag av talde familiegrupper (T.d. kap 3.2 i rapport 1370). For å forstå litt lettare kva dette gjeld kan vi snu på tala. Kva intervall har vi viss bestanden er 72 dyr? Ein slik bestand vil i eit middels år ha 12 familiegrupper ved teljing vinteren etter. Ein bestand på 72 dyr vil i dei dårlegaste åra resultere i 10,4 familiegrupper og i dei beste åra 14,6 familiegrupper ved teljingstidspunkt.

Det gode året:

Nokre faktorar er kjende og aksepterte utan at ein kan setje nokon storleik på dei.

- Hogaupa yngla ikkje i fjor, og har tatt seg godt igjen dette året før ny ynglesesong
- Fleire toåringar ynglar
- Det er godt med gaupemat utover vinteren før ynglesesong

Dette gir eit stort kull i tillegg til at det er få hogauper som hoppar over å yngle

- Det er god mattilgang slik at alle ungane får rikeleg med mat og gaupemor også får det ho treng utan å gå milevis.

- Det er god mattilgang utover hausten, slik at ungane framleis er i live når det er manntal i februar.

Det dårlege året:

- Hogaupa hadde stort kull i fjor
- Få toåringar yngler

- Mattilgangen vinteren før ynglesesong er svak. Hogaupene er i dårleg hald.

Dette gir små kull og fleire hogauper hoppar over å yngle

- Mattilgangen utover sommaren er dårleg, gaupemor må gå langt og det blir lite mat til ungen.

- Hausten og vinteren har lite mat og er hard, ungen dør før manntal.

For å motverke jojoeffekt når ein skal forvalte gaupebestanden, er det viktig å forstå kvar i intervallet god-dårleg ungeproduksjon ein er i. Viss ein tel 15 familiegrupper etter eit godt år, er det sannsynleg at bestanden er akkurat kring målet. Tel ein derimot 15 familiegrupper i eit dårleg år, så ligg bestanden sannsynlegvis godt over det fastsette målet.

I saksframlegget er det ikkje noko slik vurdering. Vi får berre vite at det blei tald 18.5 familiegrupper før jakt og yngling våren 2017. Bakom 18,5 familiegrupper ligg det ein bestand mellom 91 og 128 dyr. Det er ein kjent avgang på 37 dyr. Spørsmålet då er kvar i intervallet mellom $91-37 = 54$ dyr eller $128-37 = 91$ dyr vi er i når gaupene yngla våren 2017? Det har ganske mykje å seie for kor mange familiegrupper det kan bli ved manntalet vinteren 2018.

Det er truleg omtrent så langt ein kan kome med matematikken. Men kan ein tenkje seg at ein kan få eit betre grunnlag ved å bruke ein del observasjonar, eller det som i naturmangfaldlova § 8 blir kalla «kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen»? Gaupemanntalet er i februar, men smågnagarmanntalet eit halvt år tidlegare begynner vel å få nokre kvalitetar? Korleis tilgangen på rådyrkje var sist vår, det veit vi vel no noko om? I alle fall ein tendens, ligg vi i nedre eller øvre del av skalaen? På viltkamerabilete frå i sommar, ser vi få eller mange ungar på dei bileta? Kan hende har vi ei aning om det var få eller mange hogauper som yngla våren 2016 også? Alt dette er moment som til ein viss grad påverkar talet familiegrupper ved neste manntal. I mangel av målbare, ferske kjelder til kunnskap, så bør vi vurdere desse momenta i nokon grad.

Vi meiner forvaltinga gav uttrykk for før manntal vinteren 2017 at det var ein del store gaupekull frå våren 2016, i alle fall i Sør-Trøndelag. Viss ein samtidig hadde mange hogauper i bestanden som yngla, ligg det til rette for eit tal i øvre del av skalaen ved neste manntal, dvs. vinteren 2017. Vi trur forvaltinga har tilgang til meir dokumentasjon om dei momenta vi her har nemnt, og at dette bør vere med som grunnlag for vedtaket som blir gjort, sjølv om ein skal bruke det med varsemd. Vi meiner det er sannsynleg at talet familiegrupper vinteren 2017 låg eit stykke opp på høg del av skalaen.

Avgang

Etter manntal 2017 har vi ein kjent avgang av dyr på 37. Ein bestand med 18,5 familiegrupper gir ei avkasting på 23,5 dyr (av desse 8 vakse hodyr) som kan fellast osb., og ein held ein jamn bestand. Meiravgang går av «kapitalen» eller av nettoimport frå Sverige (meirinnvandring samanlikna med det som ligg i modellen). Meiravgangen er på 13,5 dyr, og det er sannsynleg at gaupebestanden er redusert i alle fall noko.

Jakta 2016 har også noko å seie, då avgangen det året også låg ein del over avkastinga. Eit stort uttak av bestanden vil merkast, to slike store uttak på rad merkast meir og er dessutan vanskelegare å vite resultatet av.

I saksframstillinga blir det gjort ei vurdering av stort jaktuttak i tidlegare år: *«Forholdsvis høye kvoter i 2009 og 2010 har resultert i at bestanden ble redusert helt frem til og med 2013, da den lå på kun åtte familiegrupper.»*

Jakta 2016 og jakta 2017 gav stor avgang i ein liknande situasjon. Kvota for 2018 legg opp til eit tredje år med stor avgang.

Ynglesesongen våren 2017

- Vi antar at mange av hogaupene hadde store kull året før.
- Vi antar at tilgangen på rådyrkje har vore god nok
- Vi veit ikkje noko om smågnarsituasjonen februar 2017 til no

Til vi veit noko meir legg vi til grunn eit middels år, eller eventuelt litt under.

Konklusjon når det gjeld bestand og kvotestorleik

Bestanden er sannsynlegvis noko lågare enn talet 18,5 familiegrupper tilseier vinteren 2017. Det har vore ein større avgang enn avkastinga, og ein vil merke at det har vore store uttak både dei siste åra. Det er difor sannsynleg at bestanden ikkje ligg særleg mykje over målet, og at ein difor ikkje kan ha ei kvote på stort meir enn avkastinga. Dvs. ei totalkvote på 19 dyr, av desse 7 (6 i avkasting og 1 i reduksjon av bestand) vakse hodyr.

Føre var

Som følgje av store uttak både dei siste åra, veit ein no mindre om restbestanden enn på ei god stund. Dette skal normalt gi ei føre var-tilnærming. Nemnda har vald det motsette, ei stor kvote på 27 dyr, og ei lita reservekvote på 4 dyr.

Det avgjerande momentet er kor mange familiegrupper som blir talde innan februar 2018. Viss ein kjem ut med prognosen på 14,8, så er det ikkje grunnlag for kvote så mykje over avkastinga av 12 familiegrupper. Viss det blir tald fleire familiegrupper og ein ikkje har opplysningar som tilseier at ein ligg høgt på skalaen, vil det vere grunnlag i bestandsmålet for å auke kvota.

Elles må ein ta høgde for at det skal vere rom for skadefelling og anna avgang også i 2018. Vidare vil felte dyr i område med frikvote også gå av bestanden. Den andre vegen tar vi høgde for at det kan vere noko svenskinnvandring til Trøndelag (Siste rapport melder om nedgang på svensk side, gir normalt mindre innvandring).

Vi meiner det er rett i denne situasjonen at ein set kvote på 16 dyr, av desse 6 hodyr.

Manntalet i februar 2018 vil kunne gi grunnlag for bruk av reservekvota, som vi meiner kan setjast til 6 dyr, av desse 2 vakse hodyr. Reservekvota kunne ha vore høgare i ein slik usikker situasjon, men det vågar vi ikkje, sidan nemnda har eit lag med å bruke opp heile reservekvota uansett.

Sumverknad

Gaupebestanden på landsbasis på 55,5 familiegrupper ligg under nasjonalt fastsett mål på 65. Naturvernforbundet nasjonalt har i klagesak tatt opp spørsmålet kring totalkvoten og nasjonal bestand med Klima- og Miljødepartementet. Departementet avslo (brev av 11.8.2017) å handsame sumverknad, jf. nml § 10 og viser ansvaret for dette til dei enkelte regionane. Vi ser to nivå for korleis dette kan følgjast opp. Det ein uansett må vente er at naboregionar som ligg under målet påverkar kva ein gjer i våre område som støytar til.

Eit mindre uttak i region 6 bør, analogt med innvandring frå Sverige til region 6, hjelpe naboregionar som ligg under. Region 7 Nordland ligg såpass under at det må vurderast om det har verknad for kvote i region 6.

Hodyrkvote

I region 6 blir det fastsett hodyrkvote berre for jakta i område med mål om yngling. Dvs. at dei aller fleste dyra som blir felt ikkje gir utslag på om det blir jaktstopp eller ikkje etter kor mange hodyr som blir felt. Det syner gong på gong at hogaupene ikkje bryr seg så hardt om grensa mellom yngleområde og utanfor. Alle desse hogaupene gir grunnlaget for ynglingar. Vi meiner difor at det også må fastsejast hodyrkvote for jakta i område utan mål om yngling.

Naturvernforbundet si kvotefordeling:

1. En kvote på **15 gauper** iverksettes fra jaktstart 1. februar 2018.

a. Hunndyrkvote for yngleområdene settes til 3 (tre) voksne hunndyr med følgende fordeling mellom fylkene:

- ☐ Yngleområdet i Nord-Trøndelag – 1 (ei) voksen hunngaue
- ☐ Yngleområdet i Sør-Trøndelag – 1 (ei) voksen hunngaue
- ☐ Yngleområdet i Møre og Romsdal – 1 (ei) voksen hunngaue.

b. For områder uten mål om yngling – 3 (tre) voksne hunngauper

Denne kvoten er fordelt som nedenfor til avgrensede kvotejaktsonråder:

Område med mål om yngling i Møre og Romsdal

De deler av Møre og Romsdal der det i den geografiske differensieringen for gaupe i forvaltningsplanen er mål om yngling (kommunene gamle Aure, Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva).

- 2 gauper (hvorav ei voksen hunngaue)

Område med mål om yngling i Sør-Trøndelag

Felles hunndyrkvote – 1 (ei) voksen hunngaue

Sør-Trøndelag med unntak av Fosenhalvøya, Oppdal, Rennebu og Røros kommuner, samt østlige deler av Tydal og Holtålen kommuner.

- 2 gauper (for hele området og hele jaktperioden)

-- I perioden 1. februar 2017 til og med 21. februar 2017 deles området inn i to delområder:

- A: Hemne, Snillfjord, Agdenes, Orkdal, Meldal – 1 gaupe
- B: Skaun, Melhus, Klæbu, Trondheim, Malvik, Selbu, Midtre Gauldal og de vestlige delene av Tydal og Holtålen – 1 gaupe

-- Fra og med 22. februar 2017 slås områdene sammen til ett kvotejaktområde.

Område uten mål om yngling i Sør-Trøndelag (bortsett fra Fosenhalvøya)

Oppdal, Rennebu og Røros kommuner, samt østlige deler av Tydal og Holtålen kommuner.

☐ 2 gauper

Område med mål om yngling i Nord-Trøndelag

Høylandet, Fosnes, Overhalla, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy (øst for E6) og Steinkjer kommuner. Namsskogan, Grong og Snåsa kommuner (vest for E6), Nærøy kommune sør for Foldafjorden, samt de deler av Namsos kommune som ligger nord for Namsenfjorden og øst for fjorden Løgnin.

☐ 2 gauper (hvorav ei voksen hunngaue)

Område uten mål om yngling i Nord-Trøndelag (Indre Namdalen)

Røyrvik og Lierne kommuner, samt Snåsa, Namsskogan og Grong kommuner øst for E6.

☐ 4 gauper

Område uten mål om yngling (Nord-Trøndelag med hele Fosenhalvøya)

Fosenhalvøya inkludert hele Namdalseid kommune og de deler av Namsos kommune som ligger sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin, samt fastlandsdelen av Leka kommune og Nærøy kommune nord for Foldafjorden.

☐ 3 gauper

2. Det åpnes for kvotefri jakt i Møre og Romsdal, bortsett fra i kommunene Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal, gamle Aure og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva.

3. Rovviltnemnda kan vurdere å tildele hele eller deler av en reservekvote på inntil 6 dyr. Det skal ikke tildeles dyr av reservekvoten dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke tilsier det, og det skal legges særlig vekt på påviste gaupeskader på rein. Dersom det finnes grunnlag for å benytte reservekvoten eller deler av reservekvoten på 6 dyr kan inntil **2 dyr** av denne være voksne hunngauper.

4. Tildelte **gauper kan ikke flyttes fra et kvotejaksområde uten mål om yngling til et kvotejaksområde med mål om yngling**. Det skal gjøres unntak fra dette punktet i tilfelle overskyting i en region og dersom reservekvote ikke foreligger.

**Naturvernforbundet i
Møre og Romsdal**

Øystein Folden

**Naturvernforbundet i
Sør-Trøndelag**

Sofia Sjøblom

**Naturvernforbundet i
Nord-Trøndelag**

Alette Sandvik

Kopi:

Miljødirektoratet

Klima- og miljødepartementet